

Asia: VN/2646/2024

Lausuntopyyntö Pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

3.1 Kestävä kasvu ja uudistavat investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pohjois-Suomessa, kuten koko maassa, reilusti yli 98 % yrityksistä on mikro- ja pk-yrityksiä. Jotta Pohjoisen ohjelma edistää sille asetettuja tavoitteita, sen on tuotettava konkreettista hyötyä pk-yrityksille. Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä onkin arvioitava, miten ne tukevat alueen yritystoiminnan kasvua ja houkuttelevat uusia investointeja sekä yrityksiä myös muualta.

Nykyiset, vielä otsikkotasolla olevat kestävän kasvun ja uudistavien investointien toimenpiteet vaikuttavat lupaavilta pk-yritysten toimintaedellytysten kannalta. Esimerkiksi 6G-teknologia, puhtaat investoinnit ja energiaratkaisut voivat parantaa kilpailukykyä erityisesti vientimarkkinoilla sekä tarjota alueen pk-yrityksille uusia alihankintamahdollisuuksia.

Erittäin tärkeää on sääntelyn sujuvoittaminen ja investointien lupaprosessien nopeuttaminen, jotka ovat kriittisiä yrityksille. Pilotointi muutoksenhakukäsittelyn nopeuttamiseksi on aloitettava mahdollisimman pian. Kilpailu investoinneista on globaalistikin kovaa, joten tähän on panostettava heti.

Ohjelmassa esitetyt perustettavat alueelliset investointitiimit on ajatuksena hyvä, ne tarvitsevat mukaan elinkeinoelämän edustajia, jotta pk-yritysten näkökulmat huomioidaan kattavasti.

TEM:n, Energiaviraston ja pohjoisen alueen edustajista perustettavan työryhmän tulee arvioida sähköintensiivisen teollisuuden sijoittamista lähelle energiatuotantoalueita myös kaavoitusprosessien nopeuttamisen näkökulmasta. Esimerkiksi tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntakaava tuulivoiman sijoittamisesta alueelle on viivästynyt huomattavasti, mikä uhkaa alueelle suunniteltua ja toivottua yritystoimintaa ja investointien käynnistymistä.

Mikro- ja pk-yrityksille suunnattu kasvu ja kansainvälistymisohjelma tukee yritysten mahdollisuuksia laajentua kansainvälisille markkinoille ja hyödyntää digitaalisia ratkaisuja. Ohjelmassa on löydettävä keinoja ja ratkaisuja myös pk-yritysten kasvunrahoituksen edistämiseksi, sillä se on tällä hetkellä yksi keskeisimmistä kasvun esteistä.

3.2 Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ohjelma ehdotukset ovat kannatettavia. Fingridin kantaverkon vahvistaminen ja 400 kilovoltin voimajohtojen rakentaminen varmistavat pk-yritysten energiansaannin ja parantavat toimitusvarmuutta, mikä luo vakaan toimintaympäristön liiketoiminnan kasvulle.

Tuulivoiman, aurinkovoiman ja muu energiarakentamisen edistäminen ja säätövoiman kannusteet avaavat uusia mahdollisuuksia pk-yrityksille alihankinnassa, huoltotoiminnassa ja teknologisissa innovaatioissa.

Pienydinvoiman sijoittautumisen selvittäminen ja Hanhikiven alueen kehittäminen ovat alueelle tärkeitä pitkän aikavälin ratkaisuja.

Sen sijaan digitaalisen puhtaan kasvun toimenpiteet puuttuvat ohjelmasta kokonaan, vaikka niiden merkitys yritysten kasvulle ja alueen houkuttelevuudelle on erittäin suuri. Pk-yrityksille suunnattuja toimenpiteitä digitalisaation tukemiseksi tulisi konkretisoida. Esimerkiksi toimenpiteitä voisivat olla

Energia- ja älyratkaisujen hyödyntäminen: Pk-yritysten tukeminen energiatehokkuuden ja älykkäiden järjestelmien käyttöönotossa.

Koulutuksen ja osaamisen lisääminen: Panostuksia energia-alan koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen, jotta pk-sektori pysyy kilpailukykyisenä.

Rahoitus ja tukitoimet: Digitaalisiin ratkaisuihin liittyvien investointien tukeminen rahoituksen ja tukiohjelmien avulla.

3.3 Kestävä matkailu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pohjois-Pohjanmaalla on edetty pitkälle kestävän ja vastuullisen matkailun kehittämisessä. Alueen matkailijamäärät eivät kuitenkaan ole vielä sillä tasolla, että matkailuveron kokeilu olisi perusteltua. Matkailuveropilotti on myös hallitusohjelman linjausten vastainen, sillä verotuksen tason ei haluta yleisesti nousevan. Matkailuveron kokeilu tulisi rajata vain niille alueille tai kuntiin, joissa matkailun haitat ovat selkeästi nähtävissä. Pohjois-Pohjanmaan osalta matkailuverokokeilusta on tässä vaiheessa luovuttava. Vaikutusarviointia varten kokeilu tulisi kohdentaa alueille, joissa matkailijamäärät ja haitat ovat korkeimpia. Lisäksi on varmistuttava että veron kerääminen tapahtuu oikeudenmukaisesti koskettaen yritysten lisäksi kaikkia muitakin majoitustoimijoita kuten airbnb tai yksityiset muut vuokraajat. Muunlainen malli vääristää kilpailua entisestään.

Kestävän matkailun edistämiseksi voisi toimenpiteenä toteuttaa tuotteistamis- ja markkinointipilotteja hiilineutraaleista matkoista. Näiden tavoitteena on tarjota matkailupaketteja, jotka sisältävät hiilineutraalit matkat, majoitukset ja elämykset. Esimerkkejä matkailupakettien kohdealueista voisivat olla Liminka, Rokua, Kalajoki, Iso-Syöte ja Kuusamo.

3.4 Osaaminen ja työvoiman saatavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pohjoisen Suomen elinvoiman ja investointien kannalta kriittinen kysymys on osaavan työvoiman saatavuus. Työttömyyden korkeasta tasosta huolimatta osaavaa työvoimaa on pula, sillä osaaminen ja yritysten tarpeet eivät kohtaa.

Ohjelman ehdotukset korkeasti koulutettujen työllistämisen edistämiseksi ovat kannatettavia, mutta ohjelmasta puuttuvat toimenpiteet, jotka tukisivat aloja, joissa vähemmälläkin koulutuksella pärjää.

Ohjelmassa ehdotetaan, että mikro- ja pk-yrityksiä tuettaisiin ensimmäisen kansainvälisen erityisosaajan palkkaamisessa esimerkiksi palvelusetelillä. Ehdotamme, että muotoilu muutetaan ”osaajan palkkaamiseksi”, jotta tuki kattaisi laajemman tarpeen. Kokeiluluonteisesti voisi myös poistaa saatavuusharkinnan Pohjois-Suomessa.

3.5 Turvallisuus, huoltovarmuus & omavaraisuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ehdotukset ovat kaikki kannatettavia.

3.6. Saavutettavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ehdotukset ovat kaikki kannatettavia.

3.7 Pohjoinen yhteistyö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ehdotus on erittäin kannatettava ja hyvä lisäys ohjelmaan

Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta :

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät on myös mukana Pohjois-Pohjanmaan Liiton, Oulun Yliopiston, Oulun Ammattikorkeakoulun, Oulun kaupungin ja Oulun kauppakamarin kanssa antanut lausunnon ohjelmaan liitteineen. Tämä lausuntomme on muutoin yhteisen lausunnon mukainen, ainoastaan näkemys matkailuverosta poikkeaa tässä täydentävässä lausunnossa.

Ohjelman tärkeimpiä osia ovat toimenpiteet, mutta niiden priorisointi olisi tarpeen. Lisäksi ohjelmassa olisi hyvä esittää selkeä visio ja tavoitetila, johon ohjelmalla pyritään.

Maakuntakuva Pohjois-Pohjanmaasta tulisi täsmentää seuraavasti:

Pohjois-Pohjanmaa on vetovoimainen ja monipuolinen korkean osaamisen maakunta, jossa yhdistyvät huipputason ICT- ja teknologiaosaaminen sekä vahva elinkeinoelämän uudistumiskyky. Maakunnan vahvuuksia ovat hyvässä kasvussa oleva kestävä matkailu, biotalous, metalliteollisuus,

puurakentaminen ja terveysteknologian TKI-osaaminen. Alueen dynaaminen tutkimus- ja yrityskenttä, laajat koulutusmahdollisuudet sekä aktiivinen yhteistyöverkosto tekevät Pohjois-Pohjanmaasta kansallisen ja kansainvälisen kehityksen suunnannäyttäjän.

Kolehmainen Marjo
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät